

HORNARUL

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
 Az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményseprörmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
 Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramuresch

Redacția - Szerkesztőség - Redaktion:

CLUJ,
 Calea Reg. Ferdinand II7.

Redactor responsabil - Felelős szerkesztő - Verantwortlicher Redakteur:

LADISLAU PAPP

Colaborator - Társszerkesztő - Hilfsredakteur: **COLOMAN PLATZ**

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară

Laptulajdonos: Az országos egyesület

Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

Proces verbal

dresat în Cluj în adunarea generală extraordinară a Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, ținută la 11 Ianuarie 1925, ora 11 a. m. în sala festivală a Camerii de Industrie și Comerț

Au fost de față :

Ca oaspeți invitați deosebit: Dl. Dr. Petru Meteș deputat din partea Consiliului Orășenesc, dl Titus Anca secretar al autorității industriale și delegatul Camerii de Industrie și Comerț.

Din partea Reuniunii: Otto Nágel președinte, Ștefan Lőrinczi vicepreședinte, Coloman Platz cassier, Ludovic Juhász controlor de contabilitate, mai departe măestrii din Cluj: Mihail Darida, Nicolae Sas, vād. lui Gheorghe Marosi, vād. lui Ioan Pásztor, vād. lui Ioan Platz și vād. lui Vasile Toll, apoi Ernestin Berniczky din Sibiu, Ioan Schadt din Sighișoara, Carol Wittstock din Bistrița, Mihail Borsicky și fiul Uioara, Iosif Friedrich din Târgul-Mureș, Ioan Schneidhoffer din Reghinul-Săsesc, Iosif Müller din Arad, Iosif G. Jójárt din Miercurea-Niraj, Alexandru Fekete din Salonta-Mare, Alexandru Hoffmann din Aleșd, Ioan Tóth și Rudolf Fodor din Satu-Mare, Adalbert Novák din Cluj plasă, Francisc Bruzer și Carol Novák Din Dej, Ioan Hammert din Jimbolea, Gheorghe Görög din Chisetău, Anton Haberzettel din Becicherecul-Mic, Adam Adamovits din Făget, Elisabeta Görög din Balint, Francisc Stránszky din Petroșani, Arpad Kovács din Miercurea-Ciucului, Alexandru Szigeti din Careii Mari, Iuliu Orendt din Sfântul-Gheorghe, Octavian Orsa din Ilia, Nicolae Gombarovits din Lugoj, Adrian Nechifor din Ludoșul de Mureș, Iuliu Mrofcsák din Huedin, Mihail Papp din Cheuchiș, Adalbert Balázs și Gheorghe Huza din Gherla. Total 41.

Otto Nágel președinte salută pe cei de de față. deosebit pe reprezentantul Consiliului Orășenesc, deosebit pe dl dr. Petru Meteș avocat, deputat și pe delegatul Camerii de Industrie, expune pe scurt că convocarea acestei adunări generale extraordinare de azi a devenit necesară prin împrejurarea, că ce punct de vedere au colegii presărați pe diferitele rețele ale țării față de ideia așanumitei comunizării. Declară adunarea generală de deschisă.

Dl dr. Petru Meteș deputat, avocat, care ca apărătorul cauzei hornarilor din Cluj și juriconsult, este îndeajuns orientat despre împrejurări, îndeamnă pe colegi la stăruință prietenească și credincioasă, fiindcă dacă aceasta există, vor putea respinge cu mai multă ușurință eventualele atacuri.

Verificarea procesului verbal al procesului dresat în ultima adunare generală, referatele de administrație și de cassă le ia adunarea generală la cunoștință, la acest punct însă colegul Ernestin Berniczky din Sibiu întreabă: pentru ce nu figurează în referatul cassieriei pretențiunea de 5659 Lei a avocatului Dr. Dörr din Sibiu?

Președintele declară răspunzând, că pretențiunea lui Dr. Dörr nu poate avea loc nici chiar din motivul, că o Uniune regnicolară nu poate purta caracterul de Sindicat, având în vedere, că acela se poate mișca numai într'o sferă mai strâmtă și numărul membrilor este fixat astfel, că în sfera mică de activitate a lor

trebuie să fie numărul membrilor cel puțin 20.

Nu s'a putut accepta mai departe nici din motivul că se mai cuprinde, că între membrii Uniunii pot lua parte afară de industriașii independenți încă și conducătorii de muncă ai văduvelor și minorilor și se vor accepta ca atari. Având în vedere că dispozițiunile legilor, dar și praxa trecutului sunt în contradicțiune cu ideii comune, care s'a ivit ca Uniunea industriașilor independenți și a calfelor; a trebuit să se respingă întreg proiectul statutelor de Sindicat și în locul aceluia s'au acceptat după câteva modificări și după amăsurarea împrejurărilor actuale, statutele fostei Uniuni maghiare- deja în adunarea generală ținută la 8 Ianuarie 1924.

Președintele declară, că cu toate aceste este pentru o soluțiune pacinică și este aplicat de a escontenta definitiv, deși cu o parte a creanței, pe dr. Dörr, dar la nici un caz nu plătește 5650 Lei pentru o muncă nefolosibilă și care a și fost restituită din acest motiv.

Exposeul președintelui se ia la cunoștință atât de reclamant cât și de adunarea generală.

2. Președintele dispune de citirea textului propunerii redactate contra comunizării, care pentru apărarea potrivită a industriei a fost înaintată Cămerii de Industrie.

Colegul Alexandru Fekete nu este pentru comunizare, văzând în ea vătămarea drepturilor, dacă locul unui hornar învățat va fi complectat de o persoană neexpertă. În acelaș sens vorbește și colegul Adalbert Novák din Cluj.

La solicitarea colegului Berniczky din Sibiu, președintele invită pe colegii inspector județeni ca să se impună împotriva comunizării și în adunările județene atât mai mult, că consideră ideia de comunizare de vătămarea dreptului strămoșesc, dacă aspiranții neapți fără capacitate, fie aceia chiar și autorități, ar dori de a se ocupa cu industriar de hornar; cum ar putea prospera deci hornarii învățați sistematic, cărora este hornăria chemarea vitală și cari nu sunt conduși de dorul de specule?

Iosif Müller coleg din Arad propune să se facă memoriu către minister prin Camerele de Industrie în cauza apărării industriei noastre contra comunizării.

Adunarea generală primește propunerea.

Delegatul Cămerii de Industrie expune, că Camera din Cluj a și procedat în acest senz, fiindcă a înaintat memoriul măștrilor hornari din Cluj cu sprijinul deslușirilor înaintea Consiliului Orășenesc, că brevetele de industrie ale

hornarilor nu se pot comuniza.

Adunarea generală ia răspunsul la cunoștință.

3. La eventuala modificare a statutelor a ezis adunarea generală unanim, că nu face nici o schimbare întru ele, fiindcă acele corăspund cerințelor întru toate.

4. Președintele propune sporirea prețului de abonament al „Hornarul“ dela 120 la 180 Lei, din motivul, că prețurile atât ale tipografiei, cât și ale hârtiei s'au scumpit.

Adunarea generală stabilește prețul de abonament al organului „Hornarul“ în suma de 180 lei.

Ștefan Lőrinczi vicepreședinte, propune că Uniunea să aleagă pe dl dr. Petru Meteș de jurisconsult și de membru de onoare.

Adunarea generală primește unanim această propunere și alege pe dl dr. Petru Meteș avocat, deputat, de jurisconsult și membru de onoare al Uniunii.

Ne mai fiind obiecte, președintele închide adunarea generală.

D. c. m. s.

Otto Nágel,
președinte.

Ladislau Papp,
notar.

Referatul casierului

Onorata Adunare Generală!

Reuniunea noastră regnicolară s-a înființat cu ajutorul lui Dumnezeu la 8 Ianuarie. Trebuie să aduc cu bucurie la cunoștința onor. Colegi, că numărul colegilor nostri membri, care a fost la început 31, s-a sporit până la finele anului la 180. E adevărat, că de regiunea reuniunii noastre aparțin 290 maștri hornari; sunt 30 colegi, cari au insinuat intrarea lor, dar starea lor materială n-a admis încă de aputea plăti cotizația. Astfel suntem acuma 210 inși în reuniunea, care ste menită de a apăra siguranța publică. Sunt 60 colegi, cari au acceptat Hornarul, dar n au insinuat încă la casieria noastră intrarea lor fiind verosimil împiedecați în urma situației lor materiale.

Cu tristeza trebuie să mă amintesc, că sunt cam 20 maștri hornari, cari n au nevoie de reuniunea noastră, ba chiar nici nu vreau să audă de ea, fiindcă ne-au restituit și Hornarul. Acestor colegi le merge acuma probabil foarte bine. Nu doresc, ba chiar Dumnezeu să-i mântuească, să am dreptate, — dar poate veni un timp, când vor intra cu bucurie între noi.

Eu am fost încredințat cu casieria la 8 Ianuarie de către Domni Colegi din Adunarea Generală. M-am nizuit de complecta acest post cu demnitate. Aceasta reese de altcum și din referatul de casierie care urmează mai jos. — M-am grăbit de a răspunde la scrisori sosite mie în 410 rânduri.

Rog pe onorații Domni Colegi, să nu se supere, dacă i-am provocat la vărsarea cotizațiilor, ceace am făcut-o în numele reuniunii, fiindcă a fost un timp, când reuniunea noastră a fost între împrejurări materiale grave.

Acum însă sunt în stare de a liniști pe Domnii Colegi, că chiar dacă rămânem în numărul actual, reuniunea noastră de sigur va înflori.

La 8 Ianuarie a predat dl Ștefan Lőrinci ca rest de cassă 2731 Lei.

Taxe de intrare, cotizațiuni, abonamentele Hornarului întrate până la 31 Decemvrie 1924, împreună 36.391 Lei.

Spese, total 29.328 Lei.

Amintesc în acest loc, cum că dl Schneidhoffer Ioan, coleg al nostru, care peste aceasta a achitat și cotizația anuală, a donat reuniunii noastre 100 Lei din suma de 138 Lei plătite în adunarea din Șighișoara.

Am computat în 26 cazuri câte 100 Lei din sumele de 138 Lei, vărsate în Șighișoara 2600 Lei și în 5 cazuri câte 50 Lei, 250 Lei. Total 2850 Lei.

Dl Coleg Necifor Nádasi a donat reuniunii deasemenea peste cotizația sa anuală suma de 80 Lei, ceace am recunoscut cu mulțumită.

Cotizațiunea întreagă anuală . . . 51.190 Lei

A intrat în total 36.391 "

S-a computat în sumele de 100 și

50 Lei din Șighișoara 2.850 "

Mai este o restanță 11.949 "

Rog pe onor. Domni Colegi, să binevoiască a vărsa casieriei noastre restanțele.

Mulțumesc Domnilor Inspectori pentru sprijinul ce mi l-au dat întru incasarea și solicitarea cotizațiilor.

Deplor ajutorul lui Dumnezeu asupra activității noastre și pentru viitor!

Cu stimă colegială:

Controlori:

Alexandru Hoffmann,

Necifor Nádasi,

Ludovic Juhász.

Coloman Platz,

casierul reuniunii.

Aviz!

Având în vedere, că prețul hârtiei, precum și speșele de tipografie s-au urcat, adunarea noastră generaiă extraordinară ținută la 11 Ianuarie a. c. a hotărît sporirea prețului de abonament al organului nostru „Hornarul“ cu începere dela 1 Ianuarie 1925 la 180 Lei anual.

Aducându Vă aceasta la cunoștință, am onoare a Vă ruga, să binevoiți a trimite cât mai curând restanțele din anul trecut ale cotizațiilor de membri, al taxelor de înscriere precum și prețul de abonament al organului „Hornarul“, ca prin întârziere să nu sufere cumva expedierea foaiei și administrația noastră o amânare.

Cu salut colegial:

Coloman Platz,

casierul Uniunii.

Comemorare

*Ținută în adunarea generală
din 11 Ianuarie 1925*

Stimați Colegi!

În primul rând doresc în numele maestrilor hornari din județul Bihor, Președintelui Uniunii noastre, tutulor conducătorilor, redactorului și colaboratorilor foaiei noastre, ca să le dea Dumnezeu și în anul 1925 putere, sănătate și energia la conducerea Uniunii noastre!

Onorați Colegi! Se apropie a-11-a zi al Sf. Florian, de când s-au adunat maeștrii hornari din toate rețelele ale țării, cu bun simț, înțelegându-se, ca să dea mulțumită lui Dumnezeu. Aceasta simțire o am acuma, peste 11 ani iară în inimă, m-am imbucurat foarte mult cu prilejul adunării generale a Uniunii noastre, ținută la 11 Ianuarie, când au venit colegii noștri obosiți, zdrobiți din toate orașele, din toate satele, ca să apere trecutul secular al industriei noastre.

Zece ani au trecut de atunci, de când maeștrii hornari nu s-au putut intruni într-o tabără firmă și nu s-au putut saluta frățește.

Colegilor! Fiți cetățeni folositori ai patriei noastre, cum ați fost și până acuma; aceasta se pretinde de legile țării, de armonia societară, de interesul public; de siguranța personală și materială a populației, regulele incendiare și

la urmă: existența cinstită a personalului și a familiei voastre.

Înainte de a termina cuvintele mele, trebuie să mai amintesc pe colegii din Bihor, cari au fost stâlpii din trecut ai meseriei noastre. Sunt demni de a fi amintiți de noi, de a fi eternizați de colegi, ei, cari au fost ostașii cauzei noastre . . . Au fost hornari de fer . . .

Iată numele lor:

Iuliu Kiss de Makár, Oradea-Mare;
Ladislau Fekete, Valea lui Mihai;
Rudolf Csizmazia, Cefa;
Alexandru Hoffmann, Aleșd.

Odihnească în pace!

Colegilor! Aveți să-i țineți întru inimile voastre, iar voi să fiți frați iubitori, fiindcă aceasta pretinde, ba chiar poruncește bunul industriei noastre. Să trăiască între noi iubirea frățescă prin foaia noastră „Hornarul“.

Vă rog nu uitați: cu toții trebuie să veniți la festivalul nostru de Sft. Florian din 4 Mai 1925, câmp vom asculta în Biserica Domnului liturgia tradițională și vom ruga pe bunul Dumnezeu: să ne ajute și pe mai târziu întru înflorirea Uniunii și foaii noastre!

Cu stimă colegială:

Alexandru Fekete

măestru hornar,
vicepreședintele Uniunii,
comandant gen. al pompierilor,
Salonta-Mare.

Memoriul înaintat Camerei de Comerț și Industrie în cauza comunizării proiectate

Onorată Direcțiune,

În timpul din urmă din partea Consiliului Orașului Municipal Cluj s'a lansat dorința neîntemeiată, ca pe lângă preluarea sau înființarea unor întreprinderi libere — între acestea — să ia în regie proprie și industria de coșer care cere o deosebită pregătire.

Meseria de coșer nu este o întreprindere, ci este o meserie legată de pregătire personală. Ca atare pentru funcționare numai aceea persoană poate primi brevet, care are pregătirea necesară acestei meserii prescrisă de lege.

Meseria de coșer în țara noastră are un trecut de mai multe secole și dispune și de unele privilegii din acelea timpuri.

Toate acestea privilegii și regulamente în legătură cu aceasta au pus ca datorință și siguranța publicului și a averii, respective apărarea acesteia.

Deja în secolul XVII. deodată cu înflorirea orașelor dezvoltându-se tehnica încălzitului, meseria de coșer a fost legată de împărțirea pe districte ca drept real care se poate moșteni și transmite. Brevet real de industrie donează de Domnitorul de totdeauna.

Iar în anul 1748 Maria Terezia pune prima datorință a măestrilor hornari ca împreună cu calfele lor să ajute la localizarea incendiilor.

Acestei dispoziții îi urmează șirul de noi dispoziții mai severe și totodată și privilegii de

sub împărații Iosif II-lea și Francisc I.

Este a se considera că o continuare a regulamentelor necesare și ordonanța No. 14803 din 17 Martie 1883 a Ministerului ungar de Interne, în care dispozițiile severe dezvoltate în privința represiunii incendiare, formează deja baza legii XVII din 1884:

Prin legea din XVII din 1884 practicarea industriei de hornar este regulată deja prin o lege pozitivă, prin care se spune expressis verbis — regulă imperativă — că pentru practicarea meseriei de coșer pe lângă pregătirea personală este pendentă de autorizație specială legată de numărul măestrilor, și acestora fiecăruia îi statorțește un anumit teritoriu de circumscripție de muncă, — ordonează imperative măturatul coșurilor și fotodată dispune și satorirea taxelor de măturare. Totodată dă drept, respective impune datorința măestrilor hornari de a face raport despre lipsurile observate și stările excepționale din punct de vedere incendial.

Acestei stări de fapt se poate imputa că dela promulgarea legii, adică în cei 40 de ani decurși dela început, au fost sufocate multe stări primejdioase din punct de vedere incendial și s'a adevărit acea împrejurare ca sistemul care în decurs de mai multe secole a servit fidel în totdeauna binele public, s'a aflat ca un bun precar în scopul salvării siguranței incendiare nu numai că este a se menține, ci din

contră este a se desvolta în măsură și mai intensivă.

După probarea acestora este de neînțeles că Consiliul Orașului ce principii de drept are în infa ochilor, când voește a divulga, a expropria o industrie mai presus de orice excepție și care în totdeauna servește interesul public și care nu este o întreprindere particulară, ci este de jure et facto o meserie, și încă meserie legată afară de pregătire personală și de autorizație specială.

Greșește orișicare, și în cazul de față și Orașul Cluj, dacă sperează la avantajii materiale în starea aceasta de criză financiară, căci până când noi măestri hornari conducem afacerile noastre cu o diligență și pregătire specială și praxă îndelungată cu deficit, atunci orașul Cluj — chiar și în cazul când cu jertfe mari ar prelua cele 13 brevete —, anual ar avea o pierdere de cel puțin 2,000,000 Lei.

Iar dacă ar voi a înconjura deficitul ar trebui să urce taxele de bază de 3 lei la cel puțin 10—12 lei, care ar fi o taxă așa de mare, încât populația nu ar putea-o suporta, căci nu dispune de acoperirea necesară.

Pe teritoriul orașului Cluj de prezent lucrul împreună cu manipularea și controlarea îl îndeplinește 12 maestri hornari, iar curățitul și arsul coșurilor, conform planului de lucru, cu o riguroasă împărțea o provăd 30 lucrători.

De sine se înțelege, că dacă această muncă ar ajunge în mâinile așa numite neexperte, ar trebui sporit personalul de muncitori și alți funcționari cu cel puțin 15—20 persoane.

Punând în cumpănă toate acestea, subsemației și în numele tuturor colegilor, rugăm respectuos Onorata Cameră de Industrie și Comerț să binevoiască a ne lua în apărare, de o parte în baza motivelor aduse, de altă parte în baza drepturilor câștigate, căci nu numai drepturile noastre câștigate, dar și drepturile în legătură a populației orașenești cu acest fapt să fie apărute și tratate cu indulgență.

Primiți, Vă rugăm, asigurarea deosebitelor noastre considerațiuni.

Cluj, Ianuarie 1925.

Uniunea Regnicolară a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș.

Doi hornari feminini în România

În care proporție devin tot mai grele împrejurările economice și tot mai slabe posibilitățile traiului, aproape în aceeași proporție se înmulțesc spiritele de întreprindere femești.

Cea mai mare parte ale ocupațiilor așa numite inteligente sunt deja aglomerate cu femei; dar se prezintă nu numai în meseriile mai ușoare, ci și întru industria noastră, meserie grea: în conștiința responsabilității lor incendiale, pe terenul prea obositor al muncii județene, se duc într-o distanță de 28—30 km. dela centru spre a satisface obligațiunii lor.

Până acuma am crezut, că hornăria este chiar dela natura sa o ocupație pentru bărbați exclusiv, dar ca urmarea anilor de războiu s-a dovedit, că nici femeile nu sunt mai slabe decât bărbații.

Cu bucurie, ba chiar fericit iau condeiul în mână, ca să mă amintesc de soția iubitului meu coleg Iosif G. Jojárt din Miercurea-Niraj, care în locul soțului ei — în curs de a cădea sub greutatea unei munci neobosite de 40 ani — ia scula în mână sa, ca o soție credincioasă și deditoare. Această femeie cu curaj american nu se gândește de prejudiciu, lucrează, ca maestru și este suplinitorul soțului ei. Pe stradă a fost admirată de lumea întreagă în hainele sale funinginoase, dar azi este deja prețuită ea, femeia datoriei. Ba de altcum, cu părul tuns și cu costumul ei de hornar, este un fenomen nostim.

Trebue să mă mai amintesc de soția colegului nostru Gheorghe Görög, care a fost condusă pe această carieră de greutățile războiului. Soțul a fost militar, ea a lucrat în locul soțului. Acuma lucrează deja de trei ani ca maestru suplinitor, personal ca să i-se aproabe denumirea din partea ministerului.

Uniunea noastră primește aceste două femei în inima sa. Vor fi maestri demni.

Toată cinstea înaintea lor!

Coloman Platz.

Halálózás. Acsay Istvánt, egyesületünk alelnökét, sulyos csapás érte. Szeretett neje november havában váratlanul elhunyt. Az elnökség és szerkesztőség ezuttal fejezi ki mély részvétét.

Jegyzőkönyv

Felvétellett Clujon az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramaros-vidéki Kéményseprőmesterek Országos Egyesületének 1925. évi január hó 11.-én délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében tartott rendkívüli közgyűlésén.

Jelen vannak:

Mint külön meghívott vendégek: Dr. Metes Péter országgyűlési képviselő ur, a városi tanács részéről Anca Titus iparhatósági titkár ur és a Kereskedelmi és Iparkamara kiküldötte.

Az egyesület részéről: Nágel Ottó elnök, Lőrinczi István alelnök, Platz Kálmán pénztárnok, Juhász Lajos számvizsgáló, továbbá Darida Mihály, Sas Miklós, özv. Marosi Györgyné, özv. Pásztor Jánosné, özv. Platz Jánosné és özv. Toll Vazulné cluji, Bernitzki Ernő nagyszzebeni, Schadt János segesvári, Wittstock Károly beszercei, Borsiczky Mihály és fia marosvásárhelyi, Friedrich József marosvásárhelyi, Schneidhoffer János szászrégeni, Müller József aradi, Jójárt G. József nyárádszeredai, Fekete Sándor nagyszalontai, Hoffmann Sándor élesdi, Tóth János és Fodor Rudolf szatmári, Novák Béla kolozsvárvidéki, Bruzer Ferenc és Novák Károly dési, Hammert János zsombólyai, Görög György kisetői, Haberzettel Antal kisbecskereki, Ádámovits Ádám facségi, Görög Erzsébet bálinti, Stránszky Ferenc petrozsényi, Kovács Árpád csikszeredai, Szigeti Sándor nagykarolyi, Orendt Gyula sepsiszentgyörgyi, Orsa Octavian iliai, Gombarovits Nicolae lugosi, Neczifor Adorján marosludasi, Mrofcák Gyula bánffyhungyadi, Papp Mihály chenichisi, Balázs Béla és Huza György szamosujvári kéményseprőmesterek, összesen 41-en.

1. Nágel Ottó elnök üdvözli a megjelenteket, külön a városi tanács képviselőjét, külön Metes Péter dr. ügyvéd, országgyűlési képviselő urat és az Iparkamara kiküldötét, röviden ismerteti, hogy a mai rendkívüli közgyűlés összehívását az a körülmény tette szükségessé, hogy minő álláspontot foglalnak el az országban szétszórta kartársak az ugynevezett községezési eszmével szemben? A közgyűlést megnyitottnak nyílvánítja.

Metes Péter országgyűlési képviselő, ügyvéd ur, ki mint a cluji kéményseprő ügyek védelmezője s jogtanácsosa kellően tájékozott a viszonyokról, a kartársakat a legbizalmasabb baráti összetartásra serkenti, mert ha ez megvan, ugy

az esetleges támadásokat is könnyebben kivédhetik.

A mult évi jegyzőkönyv hitelesítését, az ügyforgalom és pénztári jelentéseket a közgyűlés tudomásul veszi, e pontnál azonban Bernitzky Ernő nagyszzebeni kartárs szóvá teszi s kérdi, hogy miért nincsen a pénztári jelentésben a dr. Dörr ügyvéd 5650 lejes követelése egyáltalán megemlítve?

Elnök válaszként kijelenti, hogy a dr. Dörr követelése nem helytálló, azért sem, mert egy országos egyesület szindikátusjellegét nem viselhet, de mert az csak szűkebb körben mozoghat s tagjai számhoz kötöttek olyformán, hogy működési kis körzetükben a tagok száma legalább 20 kell hogy legyen.

Nem volt elfogadható továbbá azért sem, mert abban az is bennfoglaltatott, hogy tagjai sorában az önálló iparosokon kívül az özvegyek és kiskorúak üzletvezetői is tagokul tekintendők s ilyenekül felveendők. Miután a törvény rendelkezései, de a mult idők gyakorlata is ellene volt az önálló iparosok és segédek egyesülete felbukkant közös eszméjének; el kellett vetni az egész szindikátusi alapszabálytervezetet s helyette némi átalakítás után és a helyi viszonyokhoz alkalmazva a volt magyar országos egyesület alapszabályait fogadta el már az 1924 január 8-án tartott közgyűlés.

Elnök kijelenti, hogy mindazok ellenére a békés megoldás hive s hajlandó dr. Dörr-t némileg, bár véglegesen kielégíteni, de semmi esetre sem 5650 lejt fizetni azért, ami hasznavehetetlen s vissza is adatott e címen.

2. Elnök felolvastatja a községezés ellen szerkesztett előterjesztés szövegét, melyet kellő iparvédelem céljából már megelőzőleg eredetiben beadtak az Iparkamarához.

Fekete Sándor nagyszalontai kartárs nem hive a községezésnek, abban jogsérelmet látna, ha a tanult kéményseprőmester helyét ahhoz nem értő töltené be. Hasonló értelemben szólal fel Novák Béla cluji kartárs is.

Bernitzky nagyszzebeni kartárs felszólalására elnök felhívja a megyei felügyelő kartársakat, hogy az összehívandó megyei gyűléseken a

közsegésítési eszme ellen már annyival is nagyobb ellenállást fejtsenek ki, mert azt az ősi jog megsértésének tekinti, hogy illetéktelen és képesítéssel nem bíró — ha mindjárt hatóságok legyenek is — aspiránsok kívánnának a kéményseprőiparral foglalkozni, mi módon érvényesülnének a rendszeresen tanult kéményseprők, kiknek élethivatásuk ezen ipar és nem üzérkedési vágy vezérli?

Müller József aradi kartárs indítványozza, hogy a közsegésítési eszme ellen az egyes Iparkamarák útján a miniszteriumhoz történjék felterjesztés az ipar védelmét illetőleg.

A közgyűlés e javaslatot elfogadja.

Az iparkamarai kiküldött ismerteti, hogy a cluji kamara ilyen értelemben már el is járt, mert a cluji kéményseprőmesterek előterjesztését azon felvilágosító támogatással terjesztette a városi tanács elé, hogy a kéményseprő ipar- engedélyek nem kommunizálhatók.

A közgyűlés a választ tudomásul veszi.

3. Az alapszabályok esetleges módosításáról a közgyűlés egyhangulag kimondta, hogy azon nem változtat semmit, mert az tartalmánál fogva mindenben fedi a szükségeseket.

4. Elnök a „Hornarul“ előfizetési árának 120 lejről 180 lejre leendő felemelését indítványozza azért, mert úgy az előállítási, mint a papír ára megdrágult.

A közgyűlés a „Hornarul“ díját évi 180 lejben állapítja meg.

Lőrinczi István kartárs alelnök indítványozza, hogy dr. Metes Péter ügyvéd, országgyűlési képviselő urat az egyesület ügyészévé s egyben disztaggá válassza meg.

A közgyűlés ezen indítványt egyhangulag elfogadja s Metes Péter ügyvéd, országgyűlési képviselő urat ügyésszé és disztaggá megválasztotta.

Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekeszti.

Cluj, 1925 január 11.

Nágel Otto
elnök

Papp László
jegyző

Pénztári jelentés

Tisztelt Közgyűlés!

Országos egyesületünk január 8 án megalakult, isten segedelmével. Már örömmel tudatom kartársaimmal, hogy akkor felsorakozott 31 kartársunk száma az év végére 180 ra emelkedett. Igaz, hogy egyesületünk körzetébe 290

kéményseprőmester tartozik. Van 30 olyan kartárs, ki bejelentette belépését, de még anyagi helyzetük nem engedte, hogy befizessék tagdíjait. Így 210-en állunk már azon egyesületben, hol a közbiztonságot védjük. Van 60 olyan kartárs, ki a Hornart elfogadta, de még belépését pénztárunknál nem jelentette be és valószínűleg nehéz anyagi viszonyaik tartották őket eddig vissza.

Szomoruan kell megemlítenem, hogy van körülbelül 20 olyan kéményseprőmester, kinek nincsen szüksége egyesületünkre, sőt hírért sem akarja hallani, mert a Hornart is visszaküldte. Ezeknek a kartársaknak bizonyosan nagyon jó dolguk van. De — adja isten, hogy ne legyen igazam — eljöhet az az idő, mikor szívesen fognak közibénk állani.

Én január 8-án, mint pénztáros lettem megbizva a közgyűlésen megjelent kartársaim által. Igyekeztem ezt az állást méltóan betölteni, amit mutat különben pénztári jelentésem az alábbiak szerint:

Igyekeztem hozzám intézett levelekre több mint 410 esetben válaszolni. Kérem az igen tisztelt kartárs urakat, hogy ne vegyék rossznéven, ha felszólítottam a tagdíjak megfizetésére, mert hiszen egyesületünk nevében tettem azért, mivel bizony volt idő, mikor egyesületünk nehéz anyagi viszonyok között volt. Most azonban megnyugtathatom kartársaimat, hogy, ha csak a jelenlegi létszámban maradunk is, egyesületünk bizonyára virágozni fog.

Január 8-án Lőrinczi István alelnök ur átadott, mint pénztári maradványt 2.731 lejt.

1924. évi december 31-ig befolyt beiratási díjak, tagdíjak, Hornar-díjak összesen 36.391 lei.

Összes kiadás: 29.328 lei.

Megemlítem, hogy az egyesület javára adományozott Schneidhoffer János kartárs ur, ki az évi díját ezenfelül kifizette, — a segesvári gyűlésen befizetett 138 leiből 100 lejt.

Betudtunk 26 esetben szintén a segesvári gyűlésen befizetett 138 leiből egyenként 100 lejt = 2600 lei és 5 esetben egyenként 50 lejt. Összesen: 2.850 lei.

Nádasai Necifor kartárs ur szintén a tagdíján felül adományozott egyesületünk javára 80 lejt, amit köszönettel nyugtáztam.

Az egész évi díj	51190 — lei
Befolyt összesen	36391 — „
Betudva lett a segesvári 100 és 50 lejekkel	2850 — „
Még hátralékban kint van	11949 — „

Kérem kartársaimat, hátralékaikat pénztárunknál befizetni szíveskedjenek.

Köszönöm a felügyelő uraknak támogatását a tagdíjak behajtásának szorgalmazásában.

Működésükre és működésünkre kérem isten áldását továbbra is!

Kartársi tisztelettel:

Számvizsgálók:
Hoffmann Sándor
Nádasi Necifor
Fuhász Lajos

Platz Kálmán
egyesületi pénztárnok.

Emlébeszéd

Tartatott az 1925 január 11-én megtartott közgyűlésen

Tisztelt Kartársak!

Elsősorban a biharmegyei kéményseprő-mesterek nevében kívánom az Országos Egyesület elnökének, összes vezetőinek, a szaklap szerkesztőjének és munkatársainak, hogy az 1925. évben adjon az Uristen nekik erőt, egészséget, kitartást nemes célokat szolgáló egyesületünk vezetéséhez!

Tisztelt Kartársak! A II-ik Szent Flórián-napja közeledik azóta, hogy a kéményseprő-mesterek összeharangoztak az ország minden részéből, jó érzéssel, egymást megértve, hogy hálát adjanak a jó Istennek. Ezen 11 év elmúlásával újra a szívembe lüktetett, lelkem öröme fakadt a január 11-én tartott közgyűlésen, amikor az ország legtávolabbi városaiból, falvaiból siettek fáradt, csüggedt, megtört kartársaink gyűlhelyünkre, hogy iparunk évszázados múltját megvédjék.

Tíz éve, hogy a kéményseprő-mesterek nem tömörülhettek egy táborba és nem üdvözölhették egymást testvériesen.

Kartársaim! Legyetek hasznos polgárai hazánknak, úgy, mint régen voltunk; ezt megkövetelik az ország törvényei és a társadalmi összhang, a közérdek, az ország lakóainak személy- és vagyonbiztonsága, a tűzrendészet és végre személyzetünk és családunk tisztességes megélhetése.

Mielőtt szavaimat bevégezném, meg kell említenem azokat a régi biharmegyei kartársakat, akik a múltban oszlopos tagjai voltak iparunknak. Megérdemlik a megemlékezésünket neveikről, hogy minden kartársnak tudomása

legyen róluk, ügyünk harcosairól. Vas-kéményseprők voltak...

Ime a nevek:

Maklári Kiss Gyula (Nagyvárad),
Feketé László (Érmihályfalva),
Csizmazia Rudolf (Cséffa),
Hoffmann Sándor (Élesd).

Nyugodjanak békével!

Tisztelt Kartársaim! Vessétek őket szívetekbe s magatok kartársi szeretettel tartsatok össze, mert ezt iparunk s a magunk jóléte kívánja, sőt követeli. Testvéri szeretet fűzzön bennünket egymáshoz lapunk, a „Hornarul” útján.

Kérlek, ne feledjétek: mindnyájatoknak el kell jönnötök 1925 május 4.-én tartandó Szent Flórián-ünnepünkre, mikor Isten szent oltára előtt fogjuk a hagyományos istentiszteletet meghallgatni s kérni Istent: segítsen meg bennünket továbbra is a munkánkban és Egyesületünk és lapunk felvirágoztatásában!

Kartársi tisztelettel:

Fekete Sándor,

kéményseprőmester,
az Orsz. Egyesület alelnöke,
tűzoltóparancsnok,
Nagyszalonta.

Két női kéményseprő Romániában

Amily arányban rosszabbodnak a gazdasági viszonyok és válnak nehezebbé a megélhetési viszonyok, szinte oly arányban szaporodnak a női vállalkozó szellemek. Nemcsak a fiatal, a tőkeerős Amerikában, hanem itt nálunk is.

Az ugynevezett intelligens pályaágak nagy része már el van árasztva nőkkel; de már megjelennek nemcsak a könnyebb mesterségekben, hanem a mi fáradságos és nehéz kéményseprőiparunkban is: tűzrendészeti felelősség tudatában, a megyei munka különösen kimerítő terén, a központból 28—30 kilométeres távolságra mennek ki kötelességük teljesítése végett.

Eddig azt hittük, hogy a kéményseprőipar természeténél fogva férfifoglalkozás, de a háborus esztendőök következményeképpen beigazolódtott, hogy bizony a nők sem gyengébbek a férfiaknál.

Örömmel, sőt boldogan veszem kezembe a tollat, hogy megemlékezzem szeretett kartársam,

Jó járt G. József nyárász-zeredai mester nejéről, ki férje helyett, — aki 40 évi fáradhatatlan munka után kidőlni kezd, — a hűséges hitves odaadásával veszi a kezébe a szerszámot. Ez az amerikaiassan bátor asszony nem gondol az előítéllettel, dolgozik, mint a mester, a férj helyettese. — Az utcán mindenki megbámulta a kormos ruhában, de már megszokták, sőt becsülik a munka, a kötelesség asszonyát. De különben nyírott hajával, kéményseprőruhában igazán „jól fest”.

Meg kell emlékezni még Görög György kartársunk nejéről, kit a háboru nehézségei vittek erre a pályára. Férje katona volt, ő dolgozott helyette. Most mint helyettes mester működik három év óta személyesen, hogy a miniszterium jóváhagyja a kinevezését.

Egyesületünk szívébe fogadja ezt a két asszonyt. Méltó mesterek lesznek.

Le a kalappal előttük!

Platz Kálmán

A Kereskedelmi és Iparkamarához a községezés tárgyában beterjesztett beadvány

Tekintetes Kamarai Elnökség!

Az utóbbi időben Cluj város tanácsa részéről az a megokolatlan óhaj merült fel, hogy bizonyos szabadon üzhető vállalatok létesítése vagy átvevése mellett, a szorgos képesítést igénylő kéményseprő mesterséget is ugynevezett házi kezelésbe vegye.

A kéményseprés nem vállalat, hanem személyes képesítéshez kötött ipar. Mint ilyen, annak üzhetésére engedélyt csak az nyerhet, aki megfelelő szakbavágó képesítést tud felmutatni.

A kéményseprőipar hazánkban több évszázados multra s ugyanezen időkből származó kiváltságlevelekre tud visszatekinteni.

E kiváltságlevelek és az ezekkel kapcsolatos kormányrendeletek mindenkor a vagyon- és közbiztonságot, illetve annak védelmét tették a kéményseprő kötelességévé.

A XVII-ik században a városok kiépülésével a fűtési technika fejlődésével a kéményseprőipart munkakerületszerű beosztáshoz kötötték s részükre öröklendő és eladható érvényességű Realiparengedélyt adományoz a mindenkori uralkodó.

Már 1748-ban Mária Terézia a kéményseprőnek teszi legelső kötelességévé, hogy legényeivel együtt a tűz elfojtásában segédkezzék.

Sorra követték e rendeleteket a II. József és I. Ferencz császárok még fokozottabb erélyű

rendeletei és egyben kiváltságlevelek is.

E szükségszerű rendeletek folyamányának tekintendő a m. kir. belügyminiszteriumnak 1883. évi március 17-ről 14.803. szám alatt kelt kormányrendelete is, melyben a tűzbiztonság érdekében kifejtett erélyes intézkedés már alapját képezi az 1884. évi XVII. t.-c.-nek.

Az 1884. évi XVII. t.-c.-ben a kéményseprőipar gyakorlása már tételes törvénnyel van szabályozva, mely kimondja, hogy a kéményseprőipar önálló gyakorlását a személyes képesítésen kívül engedélyhez is, a mestereket létszámhoz köti; s ezek részére egyenként elhatárolt kerületeket, mint munkakerületeket állapít meg, a seprés kötelező voltát elrendeli s egyben intézkedik a munkadíjak megállapításáról. Egyben feljogosítja, illetve kötelességévé teszi a kerületi kéményseprőmesternek, hogy az észlelt hiányokról, tűzrendészetileg kifogásolható szabályellenes állapotokról jelentést tegyen.

Ennek tulajdonítható, hogy e törvény életbe lépte óta, vagyis a lezajlott 40 év alatt sok veszélyessé válható állapot fojtatott el csirájában és beigazolást nyert az a körülmény, hogy a közcélt mindenkor hiven szolgáló több századon át üdvösnek bizonyult rendszer az emberi élet, vagyon, illetve köztűzbiztonság céljából nemcsak teljes épségében tartandó fenn, hanem azt fokozottabb mértékben kell fejleszteni.

E tények összegezése után érthetetlen, hogy a város tanácsa minő jogelveket kíván szem előtt tartani akkor, midőn minden kifogáson felül-álló s a közcél mindenben kellőképp szolgáló nem egy magánvállalatot, hanem kifejezetten ipart, még pedig a személyes képesítésen kívül engedélyhez is kötött ipart vél megváltani, kisajátíthatni.

Téved bármely, jelen esetben a cluji városi tanács, ha anyagi előnyökre számít a mai zilált pénzügyi viszonyok közepett, mert míg mi kéményseprőmesterek szakértő gyakorlati tudással irányítjuk üzleteinket, addig, ha a város nagy áldozatok árán meg is tudná szerezni a 12 iparengedélyt, úgy évenként legalább 2,000.000 lejt ráfizetne.

Hogy pedig az itt feltüntetett ráfizetést el kerülje, a jelenlegi 3 lejes egységi alapárát legalább is 10—12 lejre kellene felemelnie, mely oly magas lenne, hogy azt a polgárság elviselni nem tudná, mert arra fedezete egyáltalában nincsen.

Cluj város területén az üzlettel járó kezelési és ellenőrzési munkát jelenleg 12 mester végzi, a seprést és égetést szigorúan beosztott munkaterve szerint 30 munkás látja el.

Önként érthető, ha e munkálatok elvégzése u. n. avatatlan kezekbe kerülne, a munkások és másnemű alkalmazottak száma legalább 15—20 személlyel volna szaporítandó.

Míndezeket összegezve alulírottak a magunk, valamint összes kartársaink nevében tisztelettel kérjük a Tekintetes Iparkamarát, hogy míg egyrészt a felhozott indokok, másrészt szerzett jogainkra tekintettel méltóztassék odahatni, hogy nem csak a mi személyes, de ennek kapcsán a város összlakosságának mélyen gyökerező jogai is kellő méltánylás és védelemben részesüljenek.

Cluj, 1925 január hó.

*Erdélyi, Bánati, Körösvölgyi
és Máramarosvidéki
Kéményseprőmesterek
Országos Egyesülete.*

Hideg, ködös tél reggelén . . .

A Kéményseprők Orsz. Egyesülete által Clujon, 1925. január 11-én tartott közgyűlés emlékére írta: Platz János.

*Hideg, ködös tél reggelén,
útjára megy a kéményseprő.
Fagyos, zuzmarás drót a kezében,
így halad ő a mély sötétben.
A szél sivit, a fák rezegnek . . .
munkás fülében egy hang cseng:
Egy hang — a neje búcsúszava,
kit betegen hagyott odahaza . . .
. . . Falu szélén, kereszt alatt,
hol kebléből sóhaj fakad:
Eszébe jut két gyermeke,
eszébe jut hitvestársa . . .
Otthon . . . otthon . . . hideg szoba,
éhes gyermek könyörgése.
— S neki mégis el kell menni,
a kenyeret megkeresni . . .
Napok múlva kifáradtan
hazatér az otthonába,
Hol csak a gyász uralkodik,
a szegényes kis szobába . . .
Felesége fekszik halva,
gyermekait sirva kapja.
Es ez mind az élet
Mélyen szomorú jutalma . . .*

Értesítés

Tekintettel arra, hogy a papírárak, valamint a nyomdai költségek ára emelkedett, folyó évi január hó 11.-én megtartott rendkívüli közgyűlésünk kénytelen volt a "Hornarul" évi előfizetési díját f. évi január 1.-től 180 leire felemelni.

Midőn ezt tagtársainknak tudomására hozom, arra is kell egyben kérem, hogy mult évi hátralékos tagdíjaikat, beiratkozási díjaikat és a "Hornarul" előfizetési díjait mielőbb beküldeni szíveskedjék, nehogy lapunk szétküldése s az egyébkénti adminisztráció fennakadást szenvedjen.

Kartársi tisztelettel:

Platz Kálmán,
egyes. pénztárnok.

Protokoll

Aufgenommen in Cluj, in der am 11 Jänner 1925 in Cluj, um 11 Uhr vormittag im Festsale der Industriekammer abgehaltenen ausserordentlichen Generalversammlung des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Sibenburgens, des Banats, der Krischana und Maramuresch.

Es sind anwesend:

Als besonders eingeladene Gäste: Herr Dr. Peter Meteş Abgeordneter, seitens des Stadt-rates Herr Titus Anca, Sekretär der Industrie-behörde und der Vertreter der Industrie- und Handelskammer.

Seitens des Landesverbandes: Die Fachgenossen Otto Nagel Präsident, Stefan Lőrinci Vizepräsident, Koloman Platz Kassier, Ludwig Juhász Rechnungskontrollor, weiters die Fachgenossen Michael Dörda, Nikolaus Sas, Witwe Geor Marosi, Witwe Johann Pásztor, Witwe Johann Platz, und Witwe Basilius Toll aus Cluj, Ernst Bernitzki aus Sibiu, Johann Schadt aus Sighişoara, Karl Wittstock aus Bisztriz, Michael Borsitzky und Sohn aus Uioara, Josef Friedrich aus Târgul-Mureş, Johann Schneider-hoffer aus Reghinul-Săsesc, Josef Müller aus Arad, Josef G. Jojárt aus Miercurea-Niraj, Alexander Fekete aus Salonta-Mare, Alexander Hoffmann aus Aleşd, Johann Toth und Rudolf Fodor aus Satumare, Adalbert Novák aus Cluj-Umgebung, Franz Bruzer und Karl Novák aus Dej, Johann Hammert aus Jimbolea, Georg Görög aus Chisetău, Anton Haberzettel aus Becicherecul-Mic, Adam Adamovits aus Făget, Elisabeth Görög aus Balinţ, Franz Stránszky aus Petroşani, Arpad Kovács aus Miercurea-Ciucului, Alexander Szigeti aus Cărei-Mari, Julius Orendt aus Sf.-Gheorghe, Octavian Orsa aus Ilia, Nikolaus Gombarovits aus Lugoş, Adrian Necifor aus Ludosul de Mureş, Julius Mrofcák aus Huedin, Michael Papp aus Cheuchis, Adalbert Balázs und Georg Huza aus Gherla, zusammen 41.

Präsident Otto Nagel begrüsst die Erschienenen, separat den Repräsentanten des Stadt-rates, separat Herrn Dr. Peter Meteş Advokat, Abgeordnetes und den Vertreter der Industrie-kammer und trägt kurz vor, dass das Zusammenrufen der heutigen ausserordentlichen Generalversammlung aus dem Grunde notwendig wurde, um zu wissen, welchen Standpunkt die in den verschiedensten Gegenden des Landes

wohnenden Fachgenossen der sogenannten Kom-munisation gegenüber einnehmen? Er erklärt die Sitzung für eröffnet.

Herr Dr. Peter Meteş Abgeordneter, Advokat, der als der Verteidiger der Fachangelegenheiten in Cluj und juridischer Ratgeber von den Ver-hältnissen genaue Kenntniss hat, empfiehlt den Fachgenossen ein vertrauensvolles freundschaft-liches Zusammenhalten, denn wenn dies ver-wirklicht wird, können auch die Angriffe leichter abgewiesen werden.

Die Generalversammlung nimmt die Veri-fikation des letzten Protokolles, die Rapporte über Administration und Kassenstand zur Kennt-nis, bei diesem Punkte aber fragt Fachgenosse Ernst Bernitzki aus Sibiu, warum im Kassa-rapporte die Forderung von 5650 L des Sibiu-er Advokaten Dr. Dörr nicht aufgenommen ist? Präsident erwidert, dass die Forderung des Dr. Dörr nicht feststeht, auch aus dem Grunde nicht, weil der Landesverein den Charakter eines Syndikates nicht tragen kann. Die Mit-gliedszahl des Syndikates muss mindestens 20 an einem Orte sein.

Das Statutenprojekt könnte auch deshalb nicht angenommen werden, da es einen Passus enthält, im Sinne dessen die Geschäftsführer der Witwen und Minorennen auch als Mitglieder angesehen und als solche aufgenommen werden müssen. Nachdem die Gesetze, ja aber auch die Praxis der vergangenen Zeiten mit der ge-meinschaftlichen Idee der selbständigen Meister und der Gehilfen im Gegensatze sind, musste das ganze Statutenprojekt des Syndikates zurück-gewiesen werden. Die Generalversammlung vom 8. Jänner 1924 nahm bereits die Statuten des gewesenen ungarischen Landesvereines in welchen einige den jetzigen Verhältnissen an-gemessene Veränderung durchgeführt wurden.

Präsident erklärt, dass er trotzdem geneigt ist, die Sache friedlich zu erledigen und erklärt sich für bereit den Advokaten Dr. Dörr, teils, aber endgültig abzufertigen, zahlt ihm aber keinesfalls 5650 Lei für eine unbrauchbare und

aus diesem Grunde auch zurückgestellte Arbeit.

2. Präsident lässt den Text des gegen die Kommunsation eingereichten Memorandums vorlesen.

Fachgenosse Alexander Fekete aus Salonta-Mare, ist nicht für die Kommunsation, er sieht darin ein Beschwerde, wenn die Posten der ausgelernten Meister durch ungelernete Personen besetzt werden. In gleichem Sinne spricht der Fachgenosse Adalbert Novák aus Cluj.

Nach der Einsprache des Fachgenossen Bernitzki aus Sibiu fordert der Präsident die Komitatsinspektoren auf, in den Komitatsverhandlungen gegen die Komunsation umso mehr zu widerstehen, da die Kommunsation als eine Verletzung unserer uralten Rechte zu betrachten ist. Wie sollen Rauckfangkehrermeister, deren Existenz diese Industrie ist, zur Geltung gelangen, wenn sich Laien — seien es gar Behörden — mit unserer Industrie beschäftigen wollen?

Fachgenosse Josef Müller aus Arad schlägt vor, es soll dem Ministerium mittels den Industriekammern ein Memorandum eingereicht werden, indem die Verteidigung unserer Industrie gefordert werde.

Die Generalversammlung nimmt den Vorschlag an.

Der Vertreter der Industriekammer gibt vor, dass die Clujer Gewerbekammer schon in diesem Sinne ihre Anstalten getroffen habe, in dem sie das Memorandum der Clujer Rauckfangkehrermeister dem Clujer Stadtraté mit Erklärung vorgelegt hat, dass die Gewerbebrevets nicht kommunsiert werden können.

Die Generalversammlung nimmt dies zur Kenntnis.

3. Bei der eventuellen Modifikation der Statuten spricht die Generalversammlung einstimmig aus, dass sie überhaupt keine Veränderungen vornimmt, weil deren Inhalt die Bedürfnisse vollständig deckt.

4. Präsident schlägt die Erhöhung des Abonnementspreises des „Hornarul“ von 120 Lei auf 180 vor, da die Herstellungs- und Papierpreise gestiegen sind.

Die Generalversammlung setzt den Abonnementspreis des „Hornarul“ in 180 Lei fest.

Fachgenosse Stefan Lórinzi Vizepräsident, schlägt vor, Herrn Dr. Peter Meș, Abgeordneten und Advokaten zum Juriskonsulten und gleichzeitig zum Ehrenmitgliede des Landesvereines zu erwählen.

Die Generalversammlung nimmt diesen Vorschlag einstimmig an und erwählt Herrn Abgeordneten und Advokaten Dr. Peter Meș zum Juriskonsulten und Ehrenmitglied des Landesvereines.

Nachdem keine Gegenstände mehr vorliegen, schliesst Präsident die Generalversammlung.

D. w. o.

Otto Nágel
Präsident

Ladislaus Papp
Notár

Kassenbericht

Geehrte Generalversammlung!

Unser Landesverein wurde am 8. Jänner gegründet. Ich kann bereits mit Freuden berichten, dass die damalige Zahl der Mitglieder, 31, bis zum Ende des Jahres sich bis auf 180 vermehrt hat. Es ist wohl wahr, dass sich auf den Gebiete unseres Landesvereines 290 Rauckfangkehrermeister befinden; es sind 30 solche Fachgenossen, die ihren Eintritt angemeldet haben, die aber nicht in der Lage waren, die Gebühren zu bezahlen. Diese mithingerechnet zählen wir schon 210 Mitglieder. Es sind 60 Meister, die den „Hornarul“ angenommen haben ihren Eintritt aber noch nicht anmeldeten. Es sind aber leider auch solche, die uns vorläufig nicht nötig haben. Es kann aber eine Zeit kommen, wo sie sich auch anschliessen werden.

Ich übernahm meinen Kassiersposten am 8. Jänner und versah nebst meiner Kassiersfunktion auch die Korrespondenz mit den Mitgliedern.

In den Folgenden gebe ich meinen Bericht. Am 8. Jänner übergab mir Herr Vizepräsident Siejan Lórinzi als Kassenrest 2731 Lei. Bis zum 31. Dezember eingezahlte Eintrittsgebühren Mitgliedsgebühren und Abonnements 36391 Lei Zusammen 39122 Lei.

Ich erwähne noch, das Herr Fachgenosse Johann Schneidhoffer, der ausserdem auch seine Mitgliedsbeiträge bezahlt hat, unserem Landesvereine von den in Sighisoara bezahlten 138 Lei, 100 Lei geschenkt hat.

In 26 Fällen haben wir von den ebenfalls in Sighisoara eingezahlten 138 Lei je 100 Lei eingerechnet 2600 Lei, und in 5 Fällen je 50 Lei 250 Lei, Zusammen 2850 Lei.

Herr Necifor Nádasí schenkte unserem Vereine ausser seinen Gebühren den Betrag von 80 Lei, was ich mit Dank puittiert habe.

Die vorgeschriebenen Jahresgebühren betragen Lei 51.190.—
 Hievon wurden eingezahlt „ 36.391.—
 Die 100 und 50 L von Sighioara „ 2.850.—
 Im Rückstand sind noch „ 11.949.—

Den obigen Aktiven gegenüber hatten wir in diesem Jahre 29.328.— Lei Auslagen (Administrative Spesen, Sekretärshonorar, die Kosten des „Hornarul“, Korrespondenz, Kongress usw.)

Ich bitte die Herren Kollegen, Ihre Rückstände baldigst einzahlen zu wollen und gleichzeitig danke ich den Herren Inspektoren für die mir erwiesene Unterstützung.

Ich erlebe den Segen Gottes auf unsere weitere Arbeit!

Rechnungskontrolloren:
 Alexander Hoffmann
 Necifor Nádasi
 Ludwig Juhász

Koloman Platz
 Vereinskassier

Gedenkrede

gehalten in der am 11. Januar 1925
 stattgefundenen Generalversammlung

Geehrte Fachgenossen!

In erster Reihe wünsche ich dem Präsidenten unseres Landesvereines, allen Führern, dem Redakteur und den Mitarbeitern des Fachblattes, dass der liebe Herrgott ihnen auch im Jahre 1925 Kraft, Gesundheit und Ausdauer gebe, um unseren Verein in seinen edlen Zwecken auch weiterhin leiten zu können.

Geehrte Fachgenossen! Es nähert sich der elfte Sankt-Florianstag, seitdem, dass sich die Rauchfangkehrermeister versammelten, aus allen Teilen des Landes, mit guten Gefühlen, mit Zuversicht, um dem lieben Gott Dank zu sagen. Dies fühle ich jetzt, nach 11 Jahren wiederum im Herzen, meine Seele jubelt vor Freude, da ich sehe, dass meine Genossen zur Generalversammlung vom 11. Januar, zwar müde, verzagt und gebrochen, doch zusammentrafen, um die Jahrhundertvergangenheit unserer Industrie zu verteidigen.

Es sind zehn Jahre her, dass sich die Rauchfangkehrermeister nicht vereinigen und sich gegenseitig nicht begrüßen konnten.

Fachgenossen! Seid nützliche Bürger unseres Vaterlandes, so wie auch in der Vergangenheit; dies fordern die Gesetze des Landes und die gesellschaftliche Harmonie, das Gemeininteresse, die persönliche und Vermögenssicherheit der Inwohner, die feuerpolizeilichen Regeln und die anständige Existenz unseres Personals und unserer Familie.

Bevor ich noch schliesse, muss ich diejenigen Fachgenossen aus dem Komitate Bihar erwähnen, die in der Vergangenheit starke Pfeiler unserer Industrie waren. Sie verdienen es, dass wir ihrer gedenken, dass ein jeder Kollege ihre Namen weiss, sie waren ja Vorkämpfer unserer Sache. Es waren eiserne Rauchfangkehrer . . .

Siehe die Namen:

Julius Kiss de Maklár (Grosswardein),
 Ladislaus Fekete (Ermihályfalva),
 Rudolf Csizmazia (Cséfffa),
 Alexander Hoffmann (Elesd).

Sie sollen in Frieden ruhen!

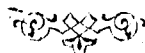
Liebe Fachgenossen! Gedenket ihrer, ihr aber selber haltet mit genossenschaftlicher Liebe zusammen, da dies das Wohl unserer selber und unserer Industrie befiehlt und erfordert. Es verbinde uns brüderliche Liebe mittels unseres Blattes, des „Hornarul“.

Ich bitte Euch, vergesst nicht: alle müsset ihr am 4. Mai 1925 zum Skt. Florianfeste kommen, wo wir vor Gottes Altar unsre traditionelle Messe hören und Gott bitten werden: Er möge uns in unserer Arbeit und im Aufblühen unseres Vereines und unseres Blattes auch weiterhin helfen!

Mit kollegialem Gruss:

Alexander Fekete

Rauchfangkehrermeister,
 Vizepräsident des Landesvereines,
 Feuerwehroberkommandant,
 in Salonta-Mare.

Zwei weibliche Rauchfangkehrermeister in Rumänien

Im Verhältnisse, in welchem sich die ökonomischen Verhältnisse und die Lebensmöglichkeiten verschlechtern, vermehren sich auch die weiblichen Unternehmungsgeister. Nicht nur im jungen, kapitalstarken Amerika, sondern auch hier bei uns.

Der grösste Teil der sogenannten intelligenten Erwerbszweigen sind schon mit Weibern überfüllt; aber sie erscheinen bereits nicht nur in den leichteren Gewerben, sondern auch in unserer ermüdend schweren Rauchfangkehrerindustrie: in der vollsten Erkenntnis ihrer feuerpolizeilichen Verantwortung, auf dem überaus anstrengenden Gebiete der Komitatsarbeit, gehen sie auf eine Distanz von 28—30 Km. von ihrem Wohnort, um ihre Pflicht zu tun.

Bisher waren wir der Meinung, dass das Rauchfangkehrergewerbe schon von seiner Natur aus eine Beschäftigung für Männer ist, aber als ein Erfolg der Kriegsjahre hat es sich bewährt, dass die Weiber fürwahr nicht schwächer sind, als die Männer.

Mit Freuden, ja sogar glücklich ergreife ich die Feder, um der Gemahlin meines lieben Fachgenossen Joseph G. Jójárt aus Miercurea-Niraj zu gedenken, die anstatt ihres Gatten —

der nach einer 40jährigen unermüdlichen Arbeit im Begriffe ist zu stürzen — mit der Hingebung einer treuen Gattin die Werkzeuge in die Hand nimmt. Diese im amerikanischen Sinne tapferere Frau denkt nicht an die Vorurteile, sie arbeitet, als Meister, an des Gatten statt. Man hat sie auf der Strasse in ihren russigen Kleidern bewundert, jetzt aber hat man sich an sie gewöhnt, sie wird sogar als die Frau der Pflicht hochgeschätzt. Ansonsten aber ist sie mit ihren kurzgeschorenen Haaren und in den Rauchfangkehrerkleidern eine wahrhaft liebevolle Erscheinung.

Ich muss noch der Gemahlin unseres Fachgenossen Georg Görög gedenken, die von den Schwierigkeiten des Weltkrieges auf diese Laufbahn geführt wurde. Ihr Gemahl war Soldat, sie arbeitete anstatt seiner. Jetzt arbeitet sie als stellvertretender Meister, seit 3 Jahren persönlich, damit ihre Ernennung im Ministerium genehmigt werde.

Unser Landesverein schliesst diese beiden braven Frauen in sein Herz. Sie werden würdige Meister sein. Lüftet vor ihnen den Hut!

Koloman Platz.

Das zur Clujer Handels- und Gewerbekammer eingereichte Memorandum gegen die geplante Kommunisation

Löbl. Direktion!

In den letzten Zeiten erwachte seitens des Clujer Stadtmagistrates der unbegründete Wunsch, dass eine strengere Befähigung bedingende Rauchfangkehrergewerbe nebst Aufstellung und Übernahme anderer freien Unternehmungen in eigene Regie zu übernehmen.

Das Rauchfangkehren ist kein Unternehmen, sondern ein an persönliche Befähigung gebundenes Gewerbe. Als solches, können zur Ausführung dieser Profession nur solche Personen eine Genehmigung erhalten, die eine entsprechende Fachbefähigung aufweisen können.

Das Rauchfangkehrergewerbe kann in unserem Vaterlande auf eine jahrhundertlange Vergangenheit und aus diesen Zeiten herstam-

mende Privilegien zurückblicken.

Diese Privilegienerkunden und die mit diesen verbundenen Regierungserlasse machten dem Rauchfangkehrer immer die Vermögens- und Feuersicherheit, respektive die Verteidigung derselben zur Pflicht.

Mit dem Ausbau der Städte im XVII. Jahrhundert und gleichzeitig mit der Entwicklung der Heizungstechnik wurde das Rauchfangkehrergewerbe an eine Arbeitsdistriktseinteilung gebunden, und der jederzeitige Herrscher verleiht den Meistern ein Realgewerbebrevet, welches geerbt und verkauft werden kann.

Schon im Jahre 1748 machte es Maria Theresia den Rauchfangkehrern zur Pflicht, bei der Lokalisation der Feuersbrünste mit ihren

Gesellen mitzuhelfen.

Diesen Erlässen folgten der Reihe nach die noch strengeren Dekrete der Kaiser Joseph II. und Franz I., gleichzeitig aber auch die Privilegienurkunden derselben.

Als Schlussfolge dieser notwendigen Erlässe kann die Regierungsverordnung Nr. 14.803 vom 17. März 1883 des kön. ungarischen Ministerium des Innern betrachtet werden, und die in dieser befindlichen energischen Massnahmen bilden bereits die Basis des XVII. Gesetzartikels vom Jahre 1884.

Die Ausübung des Rauchfangkehrergewerbes ist im Gesetzartikel XVII. 1884 bereits mit einem positiven Gesetze reguliert, welches ausspricht, dass das selbständige Ausüben des Rauchfangkehrergewerbes ausser der persönlichen Befähigung auch an eine Genehmigung, die Meister aber an eine bestimmte Zahl gebunden ist; für diese werden gewisse abgegrenzte Distrikte, als Arbeitsbezirke festgestellt, das pflichtmässige Kehrenlassen wird verordnet und es werden gleichzeitig für das Feststellen der Arbeitstaxen Massnahmen getroffen. Gleichzeitig werden die Meister berechtigt, respektive verpflichtet, die beobachteten Mängel, die aus feuerpolizeilichen Rücksichten tadelhaften Umstände zu melden.

Diesen Umstände kann es zugemutet werden, dass seit der Einführung dieses Gesetzes, also in den verfloßenen 40 Jahren viele mit gefahrdrohende Zustände im Keime unterdrückt wurden und sich die Tatsache bewährte, dass das seit Jahrhunderten im Dienste des Gemeininteresses stehende System nicht nur der persönlichen, materiellen und Feuersicherheit halber aufrechterhalten ist, sondern in erhöhtem Masse zu befördern ist.

Auf Grund dieser Tatsachen ist es ungreiflich, was für Rechtsprinzipien der Stadtmagistrat vor Augen halten will, indem derselbe unsere Industrie, die über jeden Tadel steht und ihren Zweck in jeder Hinsicht dient, die keine Unternehmung, sondern ausdrücklich ein Gewerbe ist und ausser der persönlichen Befähigung auch an eine Genehmigung gebunden ist, zu verkaufen oder expropriieren zu können glaubt.

Man ist im Irrtum, im vorliegenden Falle eben der Stadtmagistrat von Cluj, wenn er inmitten der zerrütteten finanziellen Lage auf materielle Vorteile rechnet, denn bis wir Rauchfangkehrermeister unsere Geschäfte mit fach-

gemässen Kenntnissen leiten, wird die Stadt, wenn sie auch die 12 Brevets verschafft, jährlich mindestens 2 Millionen Lei draufzahlen.

Um aber dieses Draufzahlen zu verhüten, muss die gegenwärtige Grundtaxe von 3 Lei auf wenigstens 10—12 Lei erhöht werden, was aber so hoch wäre, dass sie die Bürgerschaft nicht ertragen könnte.

Auf dem Gebiete der Stadt Cluj werden die mit dem Geschäfte verbundenen Administrations- und Kontrollarbeiten derzeit von 12 Meistern, das Kehren und Brennen einem genauen Arbeitsplan gemäss, von 30 Arbeitern versehen.

Es ist selbstverständlich, dass wenn diese Arbeiten in unerfahrene Hände gerät, die Zahl der Arbeiter und der übrigen Angestellten wäre mit 15—20 Personen zu vermehren.

Auf Grund unserer obigen Motive ersuchen Untergefertigte im eigenen, sowie auch im Namen der Fachgenossen, mit Rücksicht auf unsere Rechte hinwirken zu wollen, das unsere persönlichen Interessen, sowie auch die Interessen der Gesamtbevölkerung der Stadt mit der entsprechenden Billigung behandelt und in Schutz genommen werden.

Cluj, im Jänner 1925.

Landesverein der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana und Maramuresch.

Avis!

Mit rücksicht darauf, dass die Papier- und Herstellungspreise gestegen sind, hat unsere am 11 Jänner d. J. abgehaltene aussevordentliche Generalversammlung entschlossen, den Abonnementspreis des „Hornarul“ vom 1. Jänner d. J. auf 190 Lei zuerhöhen.

Indem ich dies den geehrten Fachgenossen zur Kenntniss bringe, ersuche ich noch, die rückständlichen vorjährigen Mitglieds- und Einschreibgebühren, sowie auch die Abonnementspreise unseres Blattes baldmöglichst einsenden zu wollen, damit das Expedieren unseres Fachblattes und die Sonstige Administration keine Verzögerung erleidet.

Mit Kollegialen Gruss:

Koloman Platz,
Verbandskassier.

EGYESÜLETI HIREK

Greger Frigyes, brassói kartársunk felügyelői tisztéről lemondott s Barbir Nicolae kartársat ajánlotta, kit közgyűlésünk elfogadott.

Fekete Sándor kartársunkat a közgyűlés alelnökké választotta s helyette Hoffmann Sándor kartársat bizta meg egyhangulag a biharmegyei felügyelői tiszt ellátásával.

Müller József kartársunkat a közgyűlés Arad városi felügyelőnek s alelnöknek választván meg, eddigi buzgó szolgálataiért köszönetet mond. Helyette aradmegyei felügyelőnek Orvos József románpécskai kartársunkat választotta.

Winkler Lajos, gataiai kartársunkat közgyűlésünk alelnökké választotta. Helyette felügyelőnek Görög György chisetaui kartársunk választatott meg.

Haberzettl Anton kartársunk megválasztott Becicherecul-Mic székhellyel felügyelőnek Nagy Gábor helyett, kinek eddigi működéséért egyesületünk köszönetet mond.

Aldás kísérje őket munkájukban!

Felhívás. Felhivom Besztercenaszód vármegyében lévő kéményseprő kartársakat, hogy *1925 február 2-án* Wittstock Károly megyei felügyelő lakásán tartandó ülésen megjelenni sziveskedjenek. — *Wittstock Károly* felügyelő, Bistrița.

Felügyelő uraknak! Felkérem, hogy a körzetükbe tartozó kartársak pontos címét (névét, lakhelyét utolsó posta megjelölésével), valamint jelenlegi díjtáblázatukat haladéktalanul küldjék be a központnak. *Elnökség.*

Ezüstlakodalom. Novák Béla cluji központi járási kartársunk 1925 január hó 27 én ünnepli 25 éves házassági évfordulóját és egyúttal 25 éves mesteri működésének évnapját. Sok szerencsét és boldogságot kíván a jubiláló párnak és a kedves kartársnak az *Elnökség* és a *Szerkesztőség.*

Segédet keres

felére. Román- és németnyelv tudása szükséges

ALEXANDER KÁROLY

kéményseprőmester, Zlatna—Zalatna

Nőtlen segéd

azonnal beléphet // Fizetés
megegyezés
szerint

//

Fekete János

kéményseprőmester, Valea lui Mihai
(Érmihályfalva)

KÉT FIATAL SEGÉDET

KERÉSEK. 1500 LEI HAVI FIZETÉS ÉS
TELJES ELLÁTÁS. VIDÉKI MUNKA.
LABOS MÁTYÁS, kéményseprőmester
TÁRGUL-SÁCUESC — KÉZDIVÁSÁRHELY

SEGÉDET KERES

JOJÁRT G. JÓZSEF KÉMÉNYSEPRŐ-
MESTER, MIERCUREA-NIRAJ
NYÁRÁDSZEREDA

Azonnal beléphet. Fizetés
megegyezés szerint